

Aktuelt nå

Overskriften på denne faste spalten i *Barn* stiller redaktøren overfor bestemte utfordringer. Teksten skal formidle korte blikk inn i saker og begivenheter som på en eller annen måte kan sies å ha aktualitet for barn, barneforskning og for *Barn's* lesere. Daglig tas politiske beslutninger som har konsekvenser for barns hverdagsliv og velferd i det moderne samfunnet. Samtidig er det mye som er aktuelt for barn som ikke i like stor grad berøres av politisk liv. Et barneperspektiv på "aktuelt nå" er en utfordring. Hvilke barn snakker vi om, og fra hvilke utkikksposter? I store deler av verden vil "aktuelt nå" sett i et barneperspektiv fortone seg dramatisk annerledes enn ut fra en nordisk kontekst.

For mange barn på den "hjemlige arena" byr denne årstiden på spill med klinkekuler, strikkhopping, og bytting av pokemon kort. "Aktuelt nå" er for mange barn daglige intense forhandlinger i skolegården om hvor mange "en-livers" og "to livers" klinkekuler som gjelder for å vinne en "ti-livers". Skolegården er også stedet der du finner mestre i ballspill som daglig utspiller sine talenter med for eksempel "vippekongen" og "ensprettet". Pokemon-forhandlinger kan innledes med spørsmål som: Gjør du Alakazan mot Kingdra ex? Våren er en tid der barnekulturelle aktiviteter blomstrer, ritualer og nyskaping skjer side om side. Det er imidlertid viktig å vite at barnekulturelle aktiviteter ikke bare gjenspeiler idyll, de er også et rom for ekskludering, og innbyrdes strid om rang og anseelse.

Den lyse årstiden er også en tid for andre former for ritualer. Konfirmasjonen er et rituale som opprinnelig markerer en overgang fra status som barn til status som voksen. Barndomsfasen avsluttes, og barnet blir "innviet" i de voksnes rekke med økte rettigheter og plikter. For et halvt hundre år tilbake var skillet mellom ulike livsfaser svært tydelig, og overgangen fra barn til voksen gjenspeilet seg blant annet i klesdrakten. I dag er overgangen og grensene mellom barn og voksen på ingen måte tydelig. Ungdomsfasen blir beskrevet som en ekspanderende fase som stadig utvides både oppover i alder og nedover. En ungdom kan være 10 år og 35 – minst. Vi er inne i en tid der barns rettigheter og ansvar, og autoritetsforhold mellom generasjonene er gjenstand for refortolkninger og endringer. Like fullt er konfirmasjonen fremdeles et rituale som forbindes med fest og fellesskap, en viktig begivenhet der flere generasjoner samles. Konfirmasjonen er imidlertid også en begivenhet som tydeliggjør

materielle og sosiale forskjeller. Det koster å confirmere seg. Ferske undersøkelser fra Redd Barna viser at 26 000 barn i Norge lever under den økonomiske fattigdomsgrensen. Dersom en bruker EU-standard, estimeres tallet til å være det dobbelte. Vårens konfirmanter forteller hverandre ivrig hvor mange gaver og hvor mye penger de fikk. Noen blir stående ekstra fattige tilbake. Den økonomiske fattigdommen betyr for noen å bli uthengt som annerledes, også sosialt. Samtidig opplever vi at voksne og barn i familier med marginal inntekt ikke nødvendigvis opplever seg som fattige. Fattigdomsbegrepet er komplekst, og tett knyttet sammen med kultur og livsstil. Vi trenger forskning som gir innsikt i barn og unges opplevelse av økonomisk fattigdom, hva det betyr for hverdagsliv, livskvalitet og barns forhold til andre jevnaldrende.

Dette nummer av *Barn* inneholder artikler med varierte tema som har det til felles at de belyser ulike sider ved barn og unges hverdagsliv i det moderne samfunn. Resultater fra en undersøkelse knyttet til forholdet mellom barn og besteforeldre presenteres av Oddbjørn Evenshaug, Dag Hallen og Finn Hjordemaal. Betydningen av kjønn i denne relasjonen har vært lite belyst. Forfatterne av artikkelen bygger på en kvantitativ undersøkelse som belyser kjønnsforskjeller i relasjonen mellom barn og besteforeldre gjennom et spesielt blikk på kontakt og tilknytning.

Elektroniske medier har en sentral plass i det moderne samfunn. Basert på sin doktorgradsavhandling drøfter Ulrika Sjöberg barn og ungdommers bruk og oppfattelse av medier. Hun betoner betydningen av et kontekstuellet perspektiv for å forstå hvordan barn selv skaper mening. Selv om kjønnsperspektiver ikke er et hovedfokus i artikkelen, er kjønn også integrert i diskusjonen. Hvorfor liker for eksempel gutter, og ikke jenter krigspill? Ulike medier formidler også bestemte bilder av kjønn, barn og barndom. Christian Eriksens artikkel "Bilder av barn", basert på hans hovedoppgave i sosiologi, diskuterer fremstilling av barn i norsk ukebladreklame. Utgangspunktet for hans analyse er et spørsmål om det er slik som ofte hevdet i barndomssosiologien, at barn sentimentaliseres på et mikronivå, mens de marginaliseres på et makronivå?

Dette nummer inneholder også to tekster som skiller seg litt fra den tradisjonelle forskningsartikkelen. Synnøve Matre presenterer en faglig tekst som er satt sammen av tre kortere tekster som opprinnelig er gitt ut i dagspressen. Ut fra sitt faglige ståsted som høgskolelektor med doktorgrad i barns språkskaping i barnehagen reflekterer hun fra ulike synsvinkler over aktuelle tema knyttet til barn, språk og samfunn. Vi har også den glede av å presentere det første i en serie av intervju med fremstående internasjonale barne- og barndomsforskere. Denne gangen har to av

Fra redaksjonen

redaksjonens medlemmer, Barbara Rogers og Vebjørng Tingstad intervjuet professor Chris Jenks, Goldsmiths College, University of London.

Redaksjonen ønsker sine lesere god lesning – og god sommer!

Anne Trine Kjørholt